

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII
INSPECTORATUL ȘCOLAR AL JUDEȚULUI BIHOR
COLEGIUL NAȚIONAL „E. GOJDU” ORADEA
OLIMPIADA NAȚIONALĂ DE ȘTIINȚE SOCIO-UMANE, ORADEA 16-20 APRILIE 2006

OLIMPIADA DE ECONOMIE
ETAPA NAȚIONALĂ
18 APRILIE 2006

I. Adott a következő szövegrészlet: „Céljaik megvalósítása érdekében a gazdasági szereplők igyekeznek saját előnyükre módosítani a különböző korlátozásokat (a piaci fegyelmet). Megpróbálják befolyásolni az árakat, a kiadásokat, a fogyasztó döntéseit, illetve a közösség vagy az állam cselekvéseit.”

(J. K. Galbraith, A gazdaságtudomány és a közérdek

Elemézzétek megközelítőleg 2 oldalas terjedelemben, a fenti szövegrészlet alapján, azt a módot, ahogyan a termelő gazdasági szereplők megvalósíthatják gazdasági érdekeiket. Az elemzés során vegyétek figyelembe az alábbi támpontokat:

- nevezzétek meg a termelő motivációját;
- jelöljétek meg a termelő tevékenységének racionalitását kifejező gazdasági mutató számítási módját;
- ismertessétek a *piaci fegyelem* fogalmának tartalmi körét;
- magyarázzátok meg az erőforrások elosztásának és az alternatív költségnek, mint a gazdasági előny megszerzési módjainak a racionalitását
- mutassátok be és támasszátok alá érvekkel személyes véleményetek azokra a módszerekre vonatkozólag, amelyek segítségével a termelő új szükségleteket alakíthat ki a piacon;
- magyarázzátok meg a termelő döntései és a közösség vagy az állam cselekvései közötti összefüggést.

25 pont

II. Az átlagköltség növekedésének és a csökkenő határtermelékenység törvényeiből és a termelő egyensúlyi állapotából kiindulva bizonyítsátok be a termelési költség, a termelékenység és a termelés optimális értéke közötti összefüggést.

20 pont

III. Egy településen két lehetőség létezik a munkaerő foglalkoztatására: idegenvezetőket vagy kereskedelmi ügynököket alkalmaznak.

Idegenvezetők

Havi munkabér (€)	A felkínált munkahelyek száma	Az állást igénylők száma
100	80	20
150	70	30
200	60	40
250	50	50
300	40	60
350	30	70

Kereskedelmi ügynökök

Havi munkabér (€)	A felkínált munkahelyek száma	Az állást igénylők száma
300	20	80
250	30	70
200	40	60
150	50	50
100	60	40
50	70	30

A fenti táblázat adatai alapján:

- a) Szerkesszétek meg a kereslet és kínálat grafikai képét mindkét alkalmazási lehetőség esetében.
- b) Állapítsátok meg az egyensúlyi munkabért és a valóban alkalmazott személyek számát mindkét helyzetben;

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII
INSPECTORATUL ȘCOLAR AL JUDEȚULUI BIHOR
COLEGIUL NAȚIONAL „E. GOJDU” ORADEA
OLIMPIADA NAȚIONALĂ DE ȘTIINȚE SOCIO-UMANE, ORADEA 16-20 APRILIE 2006

- c) Állapítsátok meg, hány kereskedelmi ügynököt bocsátanak el, és mekkora a munkabérlétségek abszolút változása, ha a szakszervezetük 250 € fizetést kér.
- d) Ábrázoljátok a megszerkesztett grafikonon azokat a változásokat, amelyek akkor következnenek be, ha az összes elbocsátott kereskedelmi ügynök igyekezne idegenvezetőként elhelyezkedni.

20 pont

IV.

A. 2005-ben az állami gyereknevelési támogatás 20 RON volt. A következő évben a támogatást az inflációs ráta 50%-val növelik (indexálják), ezt pedig egy 5 termékből álló fogyasztói kosár alapján számították ki, az adatokat pedig a következő táblázat ismerteti:

A termék	Ár 2005 (RON)	Ár 2006 (RON)	A termék fogyasztásban érvénysülő aránya (%)
A	2	6	10
B	100	175	15
C	1	1,25	30
D	3000	2400	25
E	50	50	20

Számítsátok ki, a felhasznált számítási képletek explicit megjelölésével, az állami gyereknevelési támogatás összegének relatív módosulását 2006-ban 2005-höz viszonyítva, és jelöljétek meg a módosulás irányát!

B. Állapítsátok meg explicit módon egy racionális fogyasztó beszerzési programját, ha tudjuk, hogy jövedelme 40 €, és $P_A = P_B = 10$ €, $U_{mg}A = 20/a$, $U_{mg}B = 25-5b$ (ahol a és b a két termékből megvásárolható mennyiség). P -vel jelöltük az árat, U_{mg} -vel pedig a határhasznosságot.

C. Ismertek a következő adatok:

- a személyi fogyasztás egyenlő az állami (kormány-) fogyasztással;
- a nettó export egyenlő az egyenleggel (szoldóval)
- a nettó beruházások értéke egyenlő az amortizáció értékével
- a nemzetgazdaságban előállított végtermékek és a köztes fogyasztás együttesen 20%-kal nagyobb, mint a bruttó hazai termék;
- a bruttó beruházások értéke ötször kisebb, mint a bruttó hazai termék;
- a román gazdasági szereplők külföldön teljesített termelésének értéke 150 pénzegység
- a külföldi vállalatok Romániában megvalósított termelésének értéke 50 pénzegység;
- azoknak a termékeknek az értéke, melyeket más termékek előállítása érdekében hoznak létre, levonva az állótőke-fogyasztást, 100 pénzegység;
- a fogyasztási adó (rom: accize) 50 pénzegység

Számítsátok ki, a felhasznált számítási képletek explicit megjelölésével, a nemzeti összjövedelmet.

25 pont

MEGJEGYZÉS:

Minden tétel kötelező.

**MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII
INSPECTORATUL ȘCOLAR AL JUDEȚULUI BIHOR
COLEGIUL NAȚIONAL „E. GOJDU” ORADEA
OLIMPIADA NAȚIONALĂ DE ȘTIINȚE SOCIO-UMANE, ORADEA 16-20 APRILIE 2006**

**Munkaidő 3 óra.
10 pont hivatalból.**

OLIMPIADA DE ECONOMIE, ETAPA NAȚIONALĂ, 18 APRILIE 2006

Barem de corectare și notare

- I.
- precizarea motivației producătorilor 3 pont
 - menționarea modalităților de calcul ale indicatorului economic care relevă raționalitatea activității producătorului 4 pont
 - precizarea conținutului conceptului de *disciplină a pieței* 4 pont
 - câte 2 pont pentru explicarea fiecăreia dintre cele două modalități prin care producătorul obține avantajul economic 2x2p=4pont
 - argumentarea unui punct de vedere personal cu privire la modalitățile prin care producătorul induce noi nevoi pe piață 4 pont
 - explicarea corelației între deciziile producătorului, pe de o parte, și acțiunile colectivității și ale statului, pe de altă parte 5 pont
 - încadrarea în limita de spațiu precizată 1 punct
- Total **25 pont**
- II.
- câte 3 pont pentru precizarea conținutului ambelor legi, a creșterii costurilor relative și a legii randamentelor neproportionale, respectiv, a ecuației de echilibru a producătorului 3x3p=9pont
 - câte 3 pont pentru evidențierea fiecăreia dintre cele 3 corelații care reiese din relația cost-productivitate-valoarea optimă a producției 3x3p=9pont
 - coerența demonstrației 2 pont
- Total **20 pont**
- III.
- a) câte 2 pont pentru construirea graficelor cererii și ofertei pentru fiecare dintre cele două posibilități de angajare 2x2p=4pont
- b) câte 1 punct pentru precizarea salariului de echilibru și a numărului persoanelor angajate pentru ambele situații: 250 €, respectiv 150 €; 50 de persoane angajate pentru ambele situații. 4x1p=4pont
- c) câte 3 pont pentru precizarea numărului agenților comerciali concediați (20 persoane) și a modificării absolute a cheltuielilor salariale (0 €) 2x3p=6pont
- d) câte 3 pont pentru reprezentarea în fiecare din graficele construite, a modificărilor determinate de situația cerută 2x3p=6pont
- Total **20 pont**
- IV.
- A
- scrierea algoritmului necesar calculării evoluției relative a alocației de stat pentru copii în 2006 față de 2005 4 pont
 - câte 2 pont pentru scrierea fiecăreia dintre cele două rezultate: *rata inflației este 33,75%; evoluția relativă a cuantumului alocației este de 16,85%* 2x2p=4pont
 - precizarea sensului evoluției relative a cuantumului alocației: *crește* 1 punct
- B
- scrierea algoritmului necesar determinării programului de achiziții 3 pont
 - determinarea programului de achiziții și scrierea rezultatului: *1A+2B* 3 pont
- C
- scrierea algoritmului necesar calculării valorii Venitului Național 5 pont
 - calcularea explicită a valorii Venitului Național și scrierea răspunsului: *500 u.m.* 5 pont
- Notă: în situația în care concurentul realizează doar calcule parțiale, se acordă 2 pont
- Total: **25 pont**